

соціальних груп, уміння використовувати ефективні моделі трудових відносин.

## **АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ**

**Петренко М. В.**

аспірант кафедри технологічної і професійної освіти  
Глухівського НПУ ім. О. Довженка, м. Полтава

Сучасні виклики суспільства вимагають від освіти пошук нових підходів до економічної підготовки підростаючого покоління. Підприємницька компетентність стає однією з ключових здатностей, яка допомагає здобувачам освіти реалізовувати свій творчий потенціал і ставати активними громадянами.

Підприємницька компетентність передбачає здатність здобувачів освіти аналізувати ситуації, приймати рішення, працювати в команді, творчо мислити та використовувати можливості для досягнення успіху. Одним із важливих завдань сучасного освітнього процесу є підготовка вчителів, які зможуть впроваджувати підприємницьке навчання серед учнів основної школи.

Сучасні економічні умови актуалізують необхідність не тільки в економічно компетентних педагогах, здатних здійснювати економічну підготовку учнів, а й її вдосконалення в мінливих соціально-економічних та політичних умовах. Відповідно до цих вимог зростає роль вчителя трудового навчання та технологій, фахова діяльність якого покликана забезпечити підготовку учнів до перетворювальної діяльності в суспільному виробництві. Це підтверджується ключовими положеннями, які були прийняті на Світовому економічному форумі в Давосі (2019).

Технологічна освітня галузь певною мірою інтегрує зміст технологічної та економічної освіти, тому майбутньому вчителю трудового навчання та технологій важливо компетентно реалізовувати у своїй професійно-педагогічній діяльності економічні знання, уміння, навички, цінності, досвід у провадженні економічної підготовки учнів. Дані вимоги визначають актуальність проблеми формування економічної компетентності фахівців саме цієї спеціальності, від рівня сформованості якої залежить успішність їх майбутньої професійної діяльності.

Актуалізація проблеми підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій до формування підприємницької компетентності учнів основної школи у закладах вищої освіти мотивується необхідністю з'ясування низки протиріч, а саме між:

- між потребами суспільства в економічно освічених випускниках основної школи та реальним станом сформованості їх економічної компетентності;

- між усвідомленням важливості формування економічної компетентності учнів основної школи на уроках трудового навчання та технологій і недостатнім теоретичним обґрунтуванням цього процесу;

- між необхідністю розвитку й удосконалення змісту економічних дисциплін та недостатньою адаптацією освітніх програм підготовки фахівців.

Із усуненням цих суперечностей пов'язана можливість здійснення ефективної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій до формування підприємницької компетентності здобувачів у закладах вищої освіти.

Підготовка вчителів до формування підприємницької компетентності передбачає ознайомлення з методиками активного навчання, використанням інноваційних технологій, організацією практичних завдань та проектів для учнів. Додатково, вчителі повинні бути готові до співпраці з підприємствами та організаціями для організації стажувань, майстер-класів та практичних занять.

Проведено дослідження, спрямоване на вивчення ефективності впровадження підприємницького навчання на уроках трудового навчання та технологій. У процесі дослідження були використані різноманітні педагогічні методи та підходи, зокрема аналіз навчальних планів, створення та впровадження практичних завдань, анкетування вчителів та учнів. Результати цього дослідження дали змогу зробити висновок про позитивний вплив підприємницького навчання на розвиток підприємницької компетентності учнів.

Згідно з аналізом, учні, які брали участь у підприємницьких проектах та завданнях, демонстрували більший рівень креативного мислення, здатність до співпраці та ефективного рішення завдань. Ці результати підтверджують необхідність впровадження підприємницького навчання в навчальний процес, а також показують, що вчителі трудового навчання та технологій відіграють ключову роль у формуванні цих компетентностей.

Підготовка майбутніх вчителів трудового навчання та технологій до формування підприємницької компетентності учнів основної школи є важливою складовою сучасної освітньої парадигми. Засвоєння підприємницьких навичок сприяє активному розвитку творчого мислення, практичних навичок та здатності до самореалізації учнів. Упровадження практичних завдань, проектів та співпраця з бізнес-середовищем роблять процес навчання більш захопливим та практично орієнтованим.

Дослідження показали, що успішне формування підприємницької компетентності в учнів залежить від підготовки та кваліфікації вчителів. Від їхньої здатності ефективно впроваджувати підприємницьке навчання, створювати підходи та методики, залежить успіх у розвитку підприємницьких здібностей учнів.

Отже, підготовка майбутніх учителів трудового навчання та технологій до формування підприємницької компетентності учнів основної школи має значущий вплив на якість освіти та підготовку молодого покоління до викликів сучасності. Цей процес вимагає від учителів не лише економічних знань та вмінь, але й здатності стимулювати креативність, навчати практичним навичкам та розвивати підприємницький дух здобувачів освіти.

#### **Список використаних джерел**

1. Свіржевський М. П. Структура підготовленості майбутнього вчителя трудового навчання до економічного виховання учнів загальноосвітньої школи. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. 2000. Вип. 4. С. 86–91.

2. Шевель Б. О. Аналіз підходів до трактування змісту поняття «економічна компетентність». Березневий науковий дискурс 2023 на тему: «Детермінанти посилення ролі освіти у повоєнному відновленні України». Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції для освітян, 22 березня 2023. м. Чернігів. С. 186-187.2.